

használat jogát, az anyanyelven való iskoláztatás jogát és szabad kulturális fejlődést. Tiltakozunk az ellen, hogy Jugoszláviából szökött fasiszták és egyéb népellenes elemek Magyarországon közhivatalokban és intézményekben továbbhirdessék a nemzetiségi gyűlölködést és imperializmust, ezáltal megbontani igyekezve az egymásra utalt magyar és szláv dolgozó nép egységét és megrontva Jugoszlávia és Magyarország viszonyát. Ezért a demokrácia nevében főtiszlítottjuk a magyar dolgozó népet, hogy tisztítsa meg a magyar hivatalokat és közeletet azoktól az elemektől, akik ma is azt, az egész magyar népre káros és végzetes politikát folytatják, amely katasztrófabá vitté a magyar népet és mai súlyos helyzetét okozta. Tisztítsa meg hazáját a magyar dolgozó nép a faszizmus maradványaitól ugyanolyan gyökeresen, mint ahogy azt Jugoszlávia népei tették, mert ez az előfeltétele a magyar nép fejlődésének és a jószomszédságnak is.

A vajdasági dolgozó magyar nép, amikor visszautasítja a magyarországi reakció revíziós propagandáját és sovíniszta elnyomó politikája ellen tiltakozik, hitet tesz a népek testvérisége mellett és a dolgozó népek egységét sürgeti minden reakciós és népellenes törekvés ellen. Vajdaság nemzetiségei és Jugoszlávia népei napról-napra mindinkább megvalósítják a népek egységét és testvériségét, a dolgozó népek egységében látják egyedüli fejlődésük és népjogiuk biztosítását és ezért a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság államegységét minden népe úgy őrzi, mint saját jogainak, szabadságának és fejlődésének védelmét és biztosítékát. És minden egységbontó, úri rontással és népellenes törekvéssel szemben építik népeink testvériségét, mint a közös jövőndő biztosítékát. A vajdasági magyar nép is a dolgozók egységére alapozza jogait és fejlődését és ezért legelső sorban saját soraiból tisztítja ki mindazokat az elemeket, amelyek gyűlölködést, sovínizmust, revíziót és egyéb népellenes törekvéseket képviselnek soraik között. Mert aki népköztársaságunkat nem tartja hazájának, az a magyar dolgozó népnek ellensége és nincs helye a demokrátiás magyarság soraiban és ebben az országban.

A vajdasági Magyar Kulturszövetség, mint a jugoszláviai magyarságnak a népköztársaság demokráciáját bizonyító legfőbb kulturszervezete az egész magyar dolgozó nép: munkások, parasztok és dolgozó értelmiség nevében kifejezi föltétlen ragaszkodását és szeretetét a dolgozók állama iránt és teljes erejével, szorgalmával, tehetségével építi, védi és erősíti hazáját, a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságot, Titó Jugoszláviáját.

A Vajdasági Magyar Kulturszövetség

JUGOSZLÁVIA FEJLŐDÉSÉNEK KILÁTÁSAI

Irta: Gyilasz Milován

Hazánk olyan különleges belső feltételekkel és jellegzetességekkel lépett az u. n. békés fejlődés szakaszába, amilyeneket — ilyen mértékben és alakban — nem mutat föl egyetlen fölszabadított ország sem. És ezen sajátosságok nagy mértékben befolyásolják magát a további fejlődést és annak irányát és ütemét.

Mindenekelőtt Jugoszlávia a háborúból minden más megszállott országnál mélyebb belső változásokkal került ki. Ezen változások nemcsak jellegüknél fogva őriásiak, mert a régít újjal váltották föl, hanem a szélességüknél fogva is azok. Nincsen hazánknak olyan vidéke, eldugott falva, ahová a népfölszabadító harc ne vitte volna be világosságát és ne adott volna neki lendületet és erőt. Míg ezek a változások nálunk a háború alatt — a megszállók és zsoldosaik ellen — a faszizmus elleni kemény harcokból mentek végbe, a többi megszállott országokban a vál-

tozások azok fölszabadulása után kezdődtek el. És ezért hiányzik belőlük az a határozottság, következetesség és szilárdság, amelyeket a felmerülő kérdések megoldásának csak a felkelés, a tömegek fegyveres harca, a háború tűzében szerzett drága és nélkülözhetetlen tapasztalatok adhatnak. És ezért legkevésbé sem véletlen, hogy Jugoszlávia minden tekintetben maga mögött hagyta a többi államokat. Túlzárnyalta őket úgy a belpolitikai viszonyok rendezése tekintetében, mint az újjáépítés és nemzeti élet megszervezése tekintetében. A háború éveit nem múlták el Jugoszlávia népei számára haszontalanul.

De hazánk eme kétségtelen előnye mellett hiba lenne, ha ugyanakkor nem vennénk tekintetbe az előttünk álló nagyszámú nehézségeket. Ezeket csakis gáttat nem ismerő akarattal és azzal az elszántsággal háríthatjuk el, hogy a főnállás akadályokat véigverekedjük és megteremtjük a néptömegek és minden egyén kemény, öntudatos munkafegyelmét.

A békés fejlődés hazánknál csak azért békés, mert megszűnt a háború. Ugyanis népeink előtt nem áll már a megszállók kiűzetésének kérdése. Ugyanígy megoldottuk már a hatalom kérdését is és nem kell azért harcolnunk, mert az már a kezünkben van. Csak ebben a tekintetben beszélhetünk a békés fejlődés szakaszáról. De ez az, ami egyúttal a sikerekre nézve a legfontosabb. Jugoszlávia dolgozó tömegei a békés fejlődés szakaszát a hatalmat szorosan a kezükben tartva kezdik el.

De a mi békés fejlődésünk mindazok részére, akik alig várják, hogy »legyen egyszer már vége«, hogy elkezdődjön az ő »normális állapotuk« és bekövetkezzenek az ő »rendezett körülmények«, meglehetősen nehézségekkel, viharokkal és különböző kellemetlenségekkel jár majd és kell, hogy járjon.

Mindenek előtt le kell szögeznünk, hogy Jugoszlávia nagyon megsínylette a háborút, amelyben óriási anyagi és, ami még fontosabb ember veszteségeket szenvedett. Ez a tárgyilagos nehézség, kisebb mértékben más fölszabadított államokban is megtalálható. De egyetlen más ország sem gondolhat olyan nagy föladatak megoldására, mint mi. Míg sok országban a néptömegek még harcolnak a hatalomért, vagy ha az nagyobbára a kezükben van, azért harcolnak, hogy teljesen megszerezzék; ez a kérdés nálunk nem áll fenn.illetőleg csak annyiban, hogy a kezünkben levő hatalmat megszilárdítsuk, kiépítsük és rendezzük. De sok országban a néptömegeknek egyáltalán nincs hatalom a kezében, vagy abban csak igen kis részük van. És éppen ezért mi nemcsak tudunk, de kell is, hogy sokkal nagyobb feladatokat állítsunk magunk elé az újjáépítés terén, mint bármely más megszállott ország. A Jugoszlávia népei előtt álló feladat más országokban nem oly időszerű és éles, vagy sokkal kisebb méretű. És ez azon egyszerű oknál fogva, hogy ezen országok még nem érték el a politikai fejlődésnek azt a fokát, amelyen mi állunk; még nem oldották meg azokat a kérdéseket, amelyeket mi már megoldottunk. És ezért nem is gondolhatnak arra, hogy a mieinkhez hasonló kérdéseket oldjanak meg, azokat a kérdéseket, amelyeket az élet a maga kemény valóságában elénk állított.

Milyen kérdésekről van szó? Milyenek a megoldások kilátásai? És hogyan oldjuk meg őket?

Hazánk alapkérdései gazdasági természetűek. De amint, már mondtam, ezek nem egyszerűen az újjáépítésre, a háború által fölidézett rombolások eltakarítására vonatkoznak, amelyek minden más ország előtt is állanak. Ezen kérdéseket úgy kell megoldanunk, hogy ez a néptömegek érdekeivel egybevágjon, azaz a munkásosztályéval, a szegény és közép-parasztsággal és a dolgozó értelmiséggel, amely sorsát, tudását és tehetségét a nép sorsához köti és a nép szolgálatába állítja. Más fölszabadított országokban is hasonlóan tevődik fel ez a kérdés (például Bulgária, Lengyelország), de ezen országok még nem érték el a mi fejlődési fokunkat, hogy hozzá foghatnának a kérdések megoldásához. Nekik nincsenek meg a mi lehetőségeink, sem az az íram, amit mi diktálhatunk. Más országokban pedig a gazdasági élet megújódása és fejlődése sok esetben úgy történik, hogy az semmiképpen sem felel meg a dolgozó nép érdekeinek. Franciaországban például a munkásosztálynak még mindig keményen kell harcolnia a francia gazdasági életet uraló trösztök ellen. Harcolnia kell a bankok és fontos ipari üzemek államosításáért. Ott ugyanúgy, mint Olaszországban és még néhány más államban az államgépezetre támaszkodva, az újjáépítés fellegének leple alatt egyesek kihazs-

nálva a tömeg nyomorát, törvényes úzérkedéssel és rablással óriási vagytonokat harácsolnak össze. A mai Jugoszláviában ez majdnem lehetetlen és amennyiben ilyesmi előfordul, az ellentétben áll hazánk szellemével, törvényeivel és a nép akaratával.

Ha nálunk a fő kérdés az újjáépítés és a dolgozók érdekében folytatott gazdasági politika, akkor ez azt jelenti, hogy még léteznek azon körök és erők, amelyek ezt a haladást gátolni akarják. Akik azt szeretnék, ha a fejlődés nem előre ivelne, a nép érdekében, hanem hogy az megálljon, sőt hogy visszafelé menjen. Egyesek érdekeit a lelketlen kizsákmányolók és munkásnyűzők érdekeit szolgálja. Azokét, akiknek nincs se hazájuk, se néptük, se erkölcsük, se becsületük. Akik csak arra gondolnak, hogyan gazdagodhatnak meg és senkire és semmire nincsenek tekintettel. És valóban vannak nálunk ilyenek. Egy egész társadalmi réteggé váltak. Ez az új burzsoázia a fekete bőrzéből, az úzérkedésből, a hivatalnokok megvesztegetéséről és hanyag munkájából, a lelkiismeretlen bíróságokból, pazarlásból, mindannyiunk tehetetlenségéből, régi szokásainkból táplálkozik. Abból, hogy mi a régi Jugoszláviában megszoktuk, hogy az államnak minél kevesebbet dolgozzunk, minél rosszabbat adjunk és minél többet vegyünk el tőle (valójában minél többet vegyünk el a néptől, minél jobban nyűzzuk a népet). Ez azt jelenti, hogy ma nálunk a nép, a népi közgazdaság, a régi rabló, rothadt, korrupt, élősdő Jugoszlávia maradványaival birkózik.

Ez azt jelenti, hogy előttünk kemény harcok szakasza áll. Harcolnunk kell, hogy legyűrjük: a szervezetlenséget, a lustaságot, a korrupciót, a fekete piacot, az úzérkedést, a törvények kijátszását, a rablást, a mindenfajta mesterkedéseket, pazarlást, fegyelmetlenséget, a bürokráciát. És minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy megteremtjük a törvények és határozatok végrehajtásának ellenőrzését. Ez azt jelenti, hogy előttünk áll a harcnak az a szakasza, amelyet az állami gazdaság, a kis és közép parasztgazdaság folytatnak a magángazdaság azon oldala ellen, amelynek léttalaja a megvesztegetés, a rablás, a szervezetlenség és a nép nyomorának elmélyítése.

És ebben a harcban részt vesznek, így vagy úgy, ezen, vagy azon az oldalon társadalmunk összes erői és ez a harc kikerülhetetlenül egyre élesebbé válik. Ez egy csöppet sem könnyebb, vagy egyszerűbb a háború küzdelmeinél. És hazánk sorsára, népeink sorsára ez a harc ugyanolyan jelentőségteljes, mint a népfőlszabadtító harc fegyveres küzdelmei voltak. Csakis ez a harc képes megszilárdítani és még jobban emelni Jugoszláviának a fasiszmus ellen folytatott háborúban szerzett dicső hírnevét. Ez a harc valójában küzdelem a népfőlszabadtító harc vívmányainak megőrzéséért. És legalább annyi bátorságot követel — ha nem többet — bátorságot, kitartást, ügyességet, keménységet, áldozatkésztséget, mint amennyire a háborúban volt szükség. Ez a harc nem tűr és nem tűrhet lanyhaságot, határozatlanságot, renyhéséget. Ez a harc csak a nép számára teremt normális állapotokat és rendezett körülményeket. De hogy ezt megteremtse viharra, orkánná kell, hogy váljék mindazok számára, akik megkísérlik, hogy a fejlődésnek ellentálljanak, hogy megakadályozzák az állapotok javulását. Azok számára, akik kijátszák a törvényeket, akik bármilyen módon, ártanak az államgépezet szabályos munkájának és a dolgozók érdekében történő gazdasági felemelkedésnek.

Nem kell kétkednünk abban, hogy Jugoszlávia rendelkezik mindazon belső erőkkel — a néptömegekben és azon szervezetekben, amelyek a háborúban a népet vezették — hogy nagy feladatának megfelelően. Nemzetközi körülményeink is kedveznek annak, hogy Jugoszlávia népei legyőzzék gazdasági ellenségeiket is és megteremtsek az új élet virulásának összes előfeltételeit. Csak határozottságra, ellenőrzésre, ügyességre, áldozatkésztségre, szervezői szellemre, hazánk legjobb fiainak szakképzetére, lelkiismeretére van szükség és fegyelemre a gazdasági és állami élet minden terén.

*****

»Jugoszlávia népei ma testvéri egyetértésben és egységben élnek. Ez a mi legnagyobb vívmányunk.« (Titó)